

KONSTITUCIJE OCDS

Uvod

Svaka je osoba pozvana u ljubavi sudjelovati u jedinstvenoj svetosti Božjoj: „Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš koji je na nebesima“ (Mt 5,48). Nasljedovanje Krista jest put kojim se stiže do savršenosti, što ga je krštenje otvorilo svakom kršćaninu. Preko krštenja on sudjeluje u Isusovom trostrukom poslanju: kraljevskom, svećeničkom i proročkom. Prvo ga obvezuje u preobražavanju svijeta prema Božjem planu. S drugim on prinosi sebe i sva stvorenja Ocu s Kristom uz vodstvo Duha. Kao prorok on naviješta Božji plan s čovječanstvom i ukazuje na sve što mu se protivi (LG, 31-35).

Velika obitelj terezijanskog Karmela prisutna je u svijetu u mnogim oblicima. Njena je jezgra Red bosonogih karmelićana, a čine ga braća, klauzurne redovnice i članovi Svjetovnog reda. To je jedinstveni Red s istim karizmom. Hrani se dugom povijesnom tradicijom Karmela, sažetom u Pravilu svetog Alberta i u nauci karmelskih crkvenih naučitelja i drugih svetaca i svetaca Reda.

Sadašnje Konstitucije OCDS su temeljni kodeks za njegove članove, prisutne u različitim dijelovima svijeta. Stoga ih obilježava jednostavnost struktura i strogost životnih pravila. Na taj način unutar temeljne jedinice određene ovim zakonodavnim tekstom ostaju otvorene pluralizmu konkretizacije što ih iziskuju različiti socio-kulturalni i crkveni konteksti. Za njih će se moći izraditi posebni Statuti koji će upotpuniti i prilagoditi opća pravila kada je to dopušteno ovim Konstitucijama.

I

IDENTITET, VREDNOTE I ZAUZETOST

1. Svjetovni su karmelićani, zajedno s braćom i redovnicama, sinovi i kćeri Reda Naše Gospe od gore Karmela i svete Terezije od Isusa. Stoga s redovnicima dijele istu karizmu, živeći je svatko prema vlastitom životnom stanju. To je jedna jedina obitelj, s istim duhovnim dobrima, istim pozivom na svetost (usp. Ef 1,4; 1 Pt 1,15) i istim apostolskim poslanjem. Svjetovni članovi prinose Redu bogatstvo svojstveno njegovoj svjetovnosti (LG 31; CL 9).

2. Pripadnost Redu ima svoje korijene u vezi koja je uspostavljena među laicima i članovima redovničkih redova nastalih u srednjem vijeku. Te su veze postupno poprimile službeno obilježje, s ciljem sudjelovanja u karizmi i duhovnosti redovničkog Instituta, čineći njegov sastavni dio. U svjetlu nove teologije laikata u Crkvi, svjetovnjaci žive tu pripadnost s polazištem u jasnom laičkom identitetu.

3. Članovi Svjetovnog reda bosonogih karmelićana članovi su Crkve (CIC 204-205), pozvani na život „u pokornosti Isusu Kristu“¹ preko „prijateljstva s Njime za kojega znamo da nas ljubi“², služeći Crkvi. Pod zaštitom Naše Gospe od gore Karmela, nadahnjujući se svetom Terezijom od Isusa, svetim Ivanom od Križa i biblijskom predajom o proroku Iliji, oni nastoje produbiti kršćanske zadaće primljene na krštenju.

4. Djevica Marija je nazočna na poseban način, prvenstveno kao uzor vjernosti u slušanju Gospodina kroz svoj stav služenja Njemu i drugima. Marija je ona koja je čuvala i razmatrala u svome srcu život i djela svog Sina (Lk 2,51), pružajući primjer kontemplacije. Ona je na svadbi u Kani savjetovala da učine kako im Gospodin kaže (Iv 2,5), dajući tako primjer apostolskog služenja. Ona je bila i tamo gdje se iščekivao dolazak Duha Svetoga, ustrajući u molitvi s apostolima (Dj 1,14), svjedočeći o molitvi posredovanja. Ona je Majka Reda. Svjetovni karmelićanin uživa njenu posebnu zaštitu i gaji iskrenu marijansku pobožnost.

5. Prorok Ilija predstavlja tradiciju Karmela i upravo on nadahnjuje na život u Božjoj nazočnosti, tražeći ga u samoći i šutnji, u revnosti za njegovu slavu. Član Svjetovnog reda živi proročku dimenziju kršćanskog života i karmelićanske duhovnosti promičući u svijetu Božji zakon ljubavi i istine, napose postajući glas onih koji ne mogu sami po sebi izražavati tu ljubav i tu istinu (1 Kr 17 – 19).

6. Pravilo svetog Alberta je izvorni izraz duhovnosti Karmela. Napisan je za laike koji su se okupljali na gori Karmelu da bi živjeli život posvećen razmatranju Božje Riječi pod zaštitom Djevice. U tome pravilu se nalaze načela koja vode karmelski život:

- a) živjeti u poslušnosti Isusu Kristu;
- b) neprestano razmatrati Zakon Gospodnji;
- c) njegovati duhovno čitanje;
- d) sudjelovati u liturgiji Crkve, bilo u zajedničkoj Euharistiji ili u Časoslovu;
- e) posvećivati se potrebama i dobrobiti drugih u zajednici;
- f) zaodjenuti se oružjem vrlina, živjeti dubok život vjere, nade i ljubavi;
- g) tražiti unutarnju šutnju i samoću u našem životu molitve;
- h) koristiti razboritu skromnost u svemu što činimo.

7. Sveta Terezija od Isusa je na izvorištu obnovljenog Karmela. Ona je živjela duboku vjeru u milosrđe Božje³, koja joj je davala snage za ustrajnost⁴ u molitvi, u poniznosti, u bratskoj ljubavi i u ljubavi prema Crkvi, i koja ju je dovela k milosti duhovnog vjenčanja. Njeno evanđeosko odricanje, njena spremnost na služenje i njena postojanost u vježbanju kreposti svakodnevnih su

¹ *Karmelsko pravilo*, 2.

² *Moj život* 8,5.

³ *Isto* 7,18; 38,16.

⁴ *Put savršenosti* 21,2.

vodič za življenje duhovnog života⁵. Njeni naputci o molitvi i duhovnom životu bitni su za formaciju i život Svjetovnog reda.

8. Sveti Ivan od Križa bio je pratitelj svete Terezije u osnivanju obnovljenog Karmela. On poučava člana Svjetovnog reda kako biti budan u izvršavanju vjere, nade i ljubavi. Vodi ga kroz tamnu noć do sjedinjenja s Bogom. U tom sjedinjenju s Bogom član Svjetovnog reda nalazi istinsku slobodu djece Božje⁶.

9. Sagledavajući izvore Karmela i terezijanske karizme, osnovni elementi poziva terezijanskih karmelskih laika mogu se sažeti ovako:

- a) živjeti u poslušnosti Isusu Kristu, oslanjajući se na nasljedovanje i zaštitu Presvete Djevice, čiji način života za Karmel čini uzor suobličnosti s Kristom;
- b) tražiti „otajstveno sjedinjenje s Bogom“ kroz put kontemplacije i apostolata, nerazdruživo spojenih, u službi Crkve;
- c) dati posebno značenje molitvi koja, podržavana slušanjem Riječi Božje i liturgijom, može dovesti do prijateljske veze s Bogom, ne samo kada se moli nego i kada se živi. Prihvatajući ovakav život molitve potrebno je hraniti se vjerom, nadom i prvenstveno ljubavlju, kako bi se živjelo u nazočnosti i otajstvu živoga Boga⁷;
- d) apostolskom gorljivošću prožimati molitvu i život u ozračju ljudske i kršćanske zajednice;
- e) živjeti evanđeosko odricanje u teološkom pogledu;
- f) u obvezi evangelizacije dati važnost pastoralu duhovnosti kao posebnom obliku suradnje Svjetovnog reda, vjernog svom karmelićansko-terezijanskom identitetu.

II

NASLJEDOVANJE ISUSA U LAIČKOM TEREZIJSKOM KARMELU

10. Krist je središte kršćanskog života i iskustva. Članovi Svjetovnog reda pozvani su živjeti zahtjeve nasljedovanja u zajedništvu s Njime, prihvaćajući njegov nauk i povjeravajući se njegovoj osobi. Slijediti Isusa znači sudjelovati u njegovom spasonosnom poslanju objavljivanja Radosne Vijesti i uspostavljanja Božjeg Kraljevstva (Lk 4,18-19). Postoje različiti načini nasljedovanja Krista: svi ga kršćani trebaju slijediti, od Njega učiniti normu vlastitog života kako bi bili spremni ostvariti tri temeljna zahtjeva: obiteljske obveze podložiti

⁵ *Zamak duše* V, 3,11; VII, 4,6.

⁶ *Usp. Izreke* 4,6; *Živi plamen ljubavi* 3, 78; *Usp. gore Karmela* II,6 i 29,6. Molitva zavjetne Svečeve mise.

⁷ *Izreke svjetla i ljubavi*, 123; Pismo od 12.10.1589.

Kraljevstvu i osobi Isusa (Mt 10,37-39; Lk 14,25-26); živjeti odricanje od bogatstava kako bi pokazali da se dolazak Kraljevstva ne oslanja na ljudska sredstva nego na snagu Boga i na raspoloživost ljudske osobe prema Njemu (Lk 14,33); nositi križ u prihvaćanju volje Božje, izražene u poslanju koje On povjerava svakome (Lk 14,27; 9,23).

11. Nasljedovanje Isusa članovi Svjetovnog reda izražavaju obećanjem da će težiti k evanđeoskom savršenstvu u duhu evanđeoskih savjeta čistoće, siromaštva i poslušnosti i Blaženstava. Tim se obećanjem osnažuje krsna zauzetost u svijetu na službu Božjega plana. Ona je zalog osobne svetosti, koja nužno uključuje zauzetost služenja Crkvi u vjernosti karmelićansko-terezijanskoj karizmi. Ona se prihvaća pred članovima zajednice kao predstavnicima čitave Crkve i u nazočnosti delegata generala.

12. Obećanjem danim zajednici u nazočnosti generala ili njegovog delegata, osoba postaje članom Svjetovnog reda. Ovim obećanjem se obvezuje primiti potrebnu formaciju za upoznavanje razloga, sadržaja i cilja načina evanđeoskog života kojega prihvaća. Obećanje ostvaruje krsnu obvezu i obogaćuje, kod članova pozvanih na brak, život supružnika i roditelja. Ovo obećanje se obnavlja jedanput na godinu, u uskršno vrijeme.

Obveza obećanja da se živi duh evanđeoskog savjeta čistoće

13. Obećanje čistoće osnažuje obvezu ljubiti Boga iznad sviju stvari i ljubiti druge ljubavlju koju Bog ima za njih⁸. Tim zavjetom član Svjetovnog reda traži slobodu da bi ljubio Boga i bližnjega nesebično⁹, svjedočeći božansku bliskost obećanu u blaženstvu: „Blaženi čista srca, oni će Boga gledati“ (Mt 5,8). Obećanje čistoće je obveza kršćanske ljubavi u njenoj osobnoj i društvenoj dimenziji, kako bi se stvorila autentična zajednica u svijetu. Ovim obećanjem član Svjetovnog reda izražava i svjesnu želju da poštuje svaku osobu kako to traži zakon Božji i prema vlastitom bračnom stanju, kao neoženjen ili neudata, osoba u braku ili udovac. Ovo obećanje ne priječi promjenu bračnog stanja.

Obveza obećanja da se živi duh evanđeoskog savjeta siromaštva

14. Obećanje siromaštva izražava želju da se živi prema vrijednostima Evanđelja. U evanđeoskom siromaštvu nalazi se bogatstvo velikodušnosti, odreknuća od samoga sebe, od nutarnje slobode i ovisnosti od Njega koji, „premda bijaše bogat, učini sebe siromašnim da bi nas obogatio svojim siromaštvom“ (2 Kor 8,9) i koji „ponizi sam sebe“ (Fil 2,7), kako bi se stavio u službu svojoj braći i svojim sestrama. Obećanje siromaštva traži evanđeosko korištenje dobara ovoga svijeta i osobnih talenata, kao i izvršavanje svojih osobnih odgovornosti u društvu, u obitelji i poslu, stavljajući se s pouzdanjem u ruke Boga. Uključuje i zauzimanje u korist pravde na svijetu, kako bi ona bila u skladu s Božjim planom. Evanđeosko siromaštvo je također izvršavanje nade koja priznaje osobne granice i s povjerenjem se prepušta Božjoj dobroti i vjernosti.

⁸ Usp. *Usp. Usp. III*, 23,1.

⁹ *Upozorenja*, 1 i 6.

Obveza obećanja da se živi duh evanđeoskog savjeta poslušnosti

15. Obećanje poslušnosti obvezuje na življenje u otvorenosti volji Boga, „u kojemu živimo, mičemo se i jesmo“ (Dj 17,28), oponašajući Krista koji je prihvatio volju Očevu i ostao poslušan do smrti na križu (Fil 2,8). Obećanje poslušnosti je izvršavanje vjere koja vodi k traženju volje Božje u događanjima i izazovima osobnog i društvenog života. Preko njega član Svjetovnog reda slobodno surađuje s onima koji imaju odgovornost voditi zajednicu i Red u prepoznavanju i prihvaćanju putova Božjih: Savjetom zajednice, provincijalom i generalom.

Obveza obećanja da se živi duh Blaženstava

16. U Blaženstvima se nalazi plan života i način uspostavljanja odnosa sa svijetom, sa susjedima i kolegama na poslu, s rodbinom i prijateljima. Kada obećaju da će živjeti Blaženstva u svakodnevnom životu, članovi Svjetovnog reda žele dati svjedočanstvo evanđeoskog života kao članovi Crkve, pa time pozivaju svijet da slijedi Krista: „Put, Istinu i Život“ (Iv 14,6).

III.

SVJEDOCI ISKUSTVA BOGA

17. Poziv terezijanskog Karmela je obveza da se „živi u poslušnosti Isusu Kristu“, „razmatrajući dan i noć o Zakonu Gospodnjem i bdijući u molitvi“¹⁰. Vjerna ovom načelu Pravila, sveta je Terezija postavila molitvu za temelj i osnovni zadatak svoje redovničke obitelji. Zato je član Svjetovnog reda pozvan činiti sve kako bi molitva prožela čitavo njegovo postojanje, kako bi putovao u nazočnosti živoga Boga (1 Kr 18,15) posredstvom stalnog vršenja vjere, nade i ljubavi, tako da sav njegov život bude molitva, traženje sjedinjenja s Bogom. Cilj će biti da se upotpuni iskustvo Boga s iskustvom života: biti kontemplativni u djelovanju i izvršavanju svog poslanja.

18. Molitva, prijateljski razgovor s Bogom, treba se hraniti njegovom Riječju kako bi se taj razgovor mogao ostvariti, budući da „molimo kada govorimo Bogu, slušamo ga kada čitamo njegove riječi“¹¹. Božja će Riječ krijepti kontemplativno iskustvo člana Svjetovnog reda i njegovo poslanje u svijetu. Osim osobne kontemplacije, slušanje Riječi treba poticati kontemplaciju, kako bi se iskustvo Boga međusobno podijelilo u zajednici Svjetovnog reda. Preko nje će se nastojati zajednički razaznavati putovi Božji, održavati živa dinamika obraćenja, oživljavati djelatna nada. Stvarnost će postati providna i moći će se otkrivati Boga u svemu.

¹⁰ *Karmelsko pravilo*, 2 i 10.

¹¹ *Dei Verbum* 25; *Putsavršenosti* 21,4; *Meditacija nad Pjesmom nad pjesmama* 1,6.11.

19. Učenje i duhovno čitanje Svetog pisma i spisa naših svetaca, posebice onih koji su učitelji crkve, sv. Terezije, sv. Ivana od Križa i sv. Terezije od Djeteta Isusa, zauzimaju povlašteno mjesto među djelima koja hrane molitveni život člana Svjetovnog reda. I dokumenti Crkve su hrana i nadahnuće u obvezi nasljedovanja Isusa.

20. Član Svjetovnog reda nastojat će pronaći stalno vrijeme posvećeno molitvi kao trenutke najveće svijesti o nazočnosti Gospodnjoj i kao nutarnji prostor za osobni i intimni susret s Njime. Ono će ga voditi da živi molitvu kao životni stav, što će mu omogućiti da „prepoznaje uvijek i na svakome mjestu Boga, (...) traži njegovu volju u svim događajima, motri Krista u svakoj osobi, bliskoj ili stranoj, i ispravno prosuđuje o pravom smislu i vrijednosti vremenitih stvarnosti, kako u samima sebi tako i u odnosu na cilj ljudske osobe“ (AA, 4). Tako će se postići kontemplacija i zauzetost u povijesti, nadopunjujući vjeru i život, molitvu i djelovanje.

21. Član Svjetovnog reda će svakodnevno posvećivati neko vrijeme obavljanju duševne molitve. To je vrijeme u kojemu treba biti s Bogom i osnažiti vezu s Njime, kako bismo bili istinski svjedoci njegove nazočnosti u svijetu.

22. Put kršćanske molitve traži življenje evanđeoskog odricanja (Lk 9,23) u ispunjavanju vlastitog zvanja i poslanja, budući da „molitva i udobnost ne idu zajedno“ (CP 4,2). U perspektivi vjere, nade i ljubavi član Svjetovnog reda će prihvaćati svakodnevne napore i trpljenja, obiteljske brige, nesigurnosti i ograničenja ljudskog života, bolesti, nerazumijevanje i sve ono što sačinjava tkivo našeg zemaljskog postojanja. Istodobno će pokušati učiniti sve to sadržajem svog razgovora s Bogom, kako bi rastao u stavu hvale i zahvalnosti Gospodinu. Da bi se autentično živjela jednostavnost, odricanje, poniznost i potpuno povjerenje u Gospodina, Svjetovni red vrši djela evanđeoskog odricanja što ih preporuča Crkva. Od posebne su važnosti dani i razdoblja u liturgijskom kalendaru s pokorničkim obilježjima.

23. Život osobne molitve člana Svjetovnog reda, shvaćen kao prijateljski odnos s Bogom, hrani se i izražava i u liturgiji, neiscrpnom izvoru duhovnog života. Liturgijska molitva obogaćuje osobnu molitvu, a ona pak utjelovljuje liturgijsko djelovanje u životu. U Svjetovnom redu posebno se mjesto daje liturgiji shvaćenoj kao Riječi Božjoj slavljenoj u djelatnoj nadi, nakon što smo je prihvatili u vjeri i s obvezom da je živimo u pravoj ljubavi. Sakramenti, posebice Euharistija i Pomirenje, trebaju se živjeti kao znakovi i sredstva Božjeg osloboditeljskog djelovanja i kao susret s Kristom Uskrsnulim, prisutnim u crkvenoj zajednici. U društvu postoje strukture milosti koje su protiv struktura grijeha. Član Svjetovnog reda nastojat će otkrivati u liturgijskoj molitvi nazočnost Krista i Duha, živu i zahtjevnu u konkretnom životu svakoga dana. U liturgijskoj godini će doživljavati prisutnost otajstava otkupljenja, koja će ga poticati na suradnju u ostvarivanju Božjega plana. Časoslov će ga sa svoje strane uvoditi u zajedništvo s molitvom Isusa i Crkve.

24. Vrijednost sakramentalnog i liturgijskog života u Svjetovnom redu vodi njegove članove k sudjelovanju, u okvirima njihovih mogućnosti, u slavljenju Euharistije. Nastojat će moliti Jutarnje pohvale i Večernju Časoslova u jedinstvu s Crkvom razasutom po svemu svijetu. Kad

god je to moguće molit će i Povečerje. Sudjelovanje u sakramentu Pomirenja i drugim sakramentima Crkve pospješuje proces obraćenja.

III – A [iz 2013. godine]

ZAJEDNICA SVJETOVNOG REDA KARMELA

24 – a) Crkva kao otajstvo zajedništva je „Božji narod združen u jedno tijelo s Ocem, Sinom i Duhom Svetim” (LG 4); to je Božja obitelj. Unutar tog otajstva, u različitim zvanjima, „otkriva se ‘identitet’ vjernika laika, njihovo izvorno dostojanstvo“ (CL 19). Osim toga, „objava otajstva Božjega u Kristu kao trojstvene ljubavi ujedno je objava poziva ljudskoj osobi na ljubav“¹². Ljudska osoba, obilježena svojom duhovnom naravi, raste u međusobnim odnosima. Što neka osoba živi autentičnije, to je zreliji njen osobni identitet, po njenu odnosu s drugima i s Bogom¹³. Stoga su zajednice Svjetovnog reda, kao nositelji karizme terezijanskog Karmela, mjesta za življenje u zajedništvu i promicanje osobnog i zajedničarskog susreta s Kristom, a Krist je prisutan kada su dvojica ili trojica okupljeni u njegovo ime (usp. Mt 18,20), pa oni nastoje živjeti zapovijed ljubavi (Iv 13,34) i prakticirati kršćanske kreposti (usp. Kol 3,12-17; Fil 2,1-5).

24 – b) Sv. Terezija od Isusa, svjesna važnosti prijateljstva u traganju za Bogom¹⁴, predlaže „ideal života u zajednici koji se sastoji od tri čimbenika: zajednice koja je iznad svega ‘Kristova škola’¹⁵, po uzoru na ranu Crkvu, jer On je prisutan u zajednici¹⁶; zajednice koja živi zahtjeve jednakosti i istinske ljubavi¹⁷ i gdje sve evanđeoski usmjerava stvarna, slobodna i nesebična ljubav¹⁸; zajednice obilježene čovječnošću; kulturne zajednice koja posjeduje ljudske kreposti, blagost, razboritost i diskreciju, jednostavnost, prijateljstvo i radost“¹⁹. Sveti Ivan od Križa također daje precizne smjernice za življenje u zajednici, osobito gledano iz kuta pročišćavajućeg i sjedinjavajućeg učinka vježbanja teologalnih kreposti, posebice u aktivnoj ljubavi prema bližnjima: „Gdje nema ljubavi, darujte ljubav i naći ćete ljubav“, sukladno Gospodinovu vlastitu primjeru, koji ljubeći nas, osposobljuje i nas da ljubimo druge²⁰.

¹² Papinsko vijeće za pravdu i mir, *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, 34

¹³ Usp. *Caritas in veritate*, 54; usp. br. 34

¹⁴ Usp. *Moj život*, 15,5; 23,4

¹⁵ *Put savršenosti* (rukopis iz Escoriala), 20,11

¹⁶ Usp. *Moj život*, 32,11; *Put savršenosti* 17,7; 1,5; 3,1

¹⁷ Usp. *Put savršenosti* 4,7; 7,9.

¹⁸ *Put savršenosti* 4,11; 6 – 7; *Zamak duše* 5,3,7-12

¹⁹ *Put savršenosti* 41,7-8; *Vita consecrata*, 42; *Novo millenio ineunte*, 43: 90. Generalni kapitul, *Rođena za tebe*, Fatima 2009., br. 30

²⁰ Pismo M. Mariji od Utjelovljenja, od 6. srpnja 1591. Usp. Pismo 30, redovnici u Segoviji.

24 – c) Mjesna zajednica Svjetovnog reda je vidljiv znak Crkve²¹. Vjerni kršćanin uklopljen je u ovu zajednicu po obećanju danom zajednici u nazočnosti generala ili njegova izaslanika²². Stoga je svaki član Svjetovnog reda pozvan osobno se obvezati da će živjeti u zajednici s Crkvom, s Redom, s provincijom i posebice s onima koji su mu bliski i koji ga ljube te potiču u prakticiranju kreposti²³. Iz tog razloga potrebno je smjelo i aktivno sudjelovati u životu i na sastancima zajednice; odsutnost sa susreta dopušta se samo iz ozbiljnih razloga.

24 – d) Zajednice se pozivaju da budu mjesta na kojima „duhovnost zajedništva“²⁴ ima odgojno-obrazovnu ulogu. To su i mjesta za odgoj²⁵ njihovih članova, pa ih treba pustiti da jasno streme k stvaranju molitvenih i bratskih zajednica, hranjenih euharistijom, na laički način i na povremenim susretima zajednice. Tako se članovi odgajaju u bratstvu i uzajamnoj ljubavi; oni aktivno surađuju u evangelizacijskom poslanju Crkve i Reda svojim svjedočenjem u svijetu, „jer zajedništvo se bitno pokazuje kao misionarsko zajedništvo, a zajedništvo i poslanje duboko se uzajamno isprepliću, prožimaju i uvjetuju da zajedništvo predstavlja ishodište i ujedno plod poslanja: zajedništvo je misionarsko, a poslanje je radi zajedništva“²⁶. U tom smislu, vlast je u zajednici silno važna, ali valja ju provoditi ponizno služeći članovima zajednice s ljubavlju (usp. Mt 20,28; Mk 10,43-45; Iv 13,14); to će potpomoći stvaranju obiteljskog duha, potaknuti dijalog, opraštanje i pomirenje. Uzajamno moliti jedni za druge, skrbiti o bolesnim i starijim osobama, i mise za preminule su konkretni znaci zajedništva. Osim toga, prava pojedinih članova valja čuvati i poštivati sukladno zakonima Crkve; slično tome, članovi moraju vjerno ispunjavati svoje dužnosti prema zajednici. S druge strane, u zajednici koja odano traga za Bogom ne bi smjelo biti nikakvog pretjeranog ni tvrdoglavog ustrajavanja na pravima pojedinaca.

24 – e) Naši sveti utemeljitelji, sv. Terezija od Isusa i sv. Ivan od Križa iskusili su život u mnogim različitim zajednicama. Oboje svetaca nude smjernice za bratski život u manjim zajednicama. U njima je moguće uspostaviti istinski i dubok odnos ljudskog i duhovnog prijateljstva, uzajamne podrške među članovima u zajedničkom traganju za Bogom. Sveta Terezija od Isusa ustrajava na važnosti pomaganja drugima u duhovnom životu: ljubav raste i razvija se u dijalogu s drugima²⁷, ili također, u „razgovoru o tome kako bismo mogli ispraviti svoje putove“ da ugodimo Bogu, i upoznavanjem samoga sebe, kada se predaje „s ljubavlju“, na 'dobrobit' nekog brata ili sestre²⁸. To je moguće ako postoji povjerenje i uzajamno

²¹ *Konstitucije OCDS*, 40

²² *Konstitucije OCDS*, 12

²³ *Zamak duše* 7,4,14-15

²⁴ *Novo millennio ineunte*, 43

²⁵ *Ratio Institutionis OCDS*, 24-29

²⁶ CL 32. Usp. *Deus caritas est*, 20

²⁷ *Moj život* 7,22: „Jer služenje Bogu već je toliko oslabilo, pa je potrebno da se međusobno pomažu oni koji mu služe kako bi uznapredovali. ... (da je potrebno tražiti društvo da se brane ... da će Bog pomoći po onima s kojima se razgovara. Raste i međusobna ljubav ako se priopćuje, a ima tisuću dobara koje se ne bih usudila spominjati kad ne bih imala velikog iskustva u tome koliko je to važno.“

²⁸ *Moj život* 16,7

razumijevanje među članovima zajednice, kao temelj za spontanu razmjenu iskustva o duhovnom životu²⁹. Stoga, kada je zajednica prevelika, a postoje uvjeti za diobu i nastanak druge zajednice, to onda treba i učiniti uz suglasnost Savjeta i Provincijala ili njegova delegata, nakon što su saslušali mišljenje asistenta.

IV

U SLUŽBI BOŽJEGA PLANA

25. „Vjernici laici, ukoliko su članovi Crkve, imaju poziv i poslanje da budu navjestitelji Evanđelja: za tu zadaću ih osposobljuju i vežu sakramenti kršćanske inicijacije i darovi Duha Svetoga“ (CL 33). Duhovnost Karmela budi u članu Svjetovnog reda želju za većom apostolskom zauzetošću, uzevši u obzir što sve iziskuje njegov poziv u Red. Svjestan potrebe koju svijet ima za svjedocima Božje prisutnosti (usp. AA 4 e 10; CL 16-17.25.28-29), on odgovara na poziv što ga Crkva upućuje svim udruženjima vjernih sljedbenika Kristovih kada ih u ljudskome društvu obvezuje na djelatno sudjelovanje radi postizanja apostolskih ciljeva njihovog poslanja prema vlastitoj karizmi. Član Svjetovnog reda, kao plod ovog sudjelovanja u evangelizaciji, dijeli obnovljeni osjećaj za molitvu, za kontemplaciju, za liturgijski i sakramentalni život.

26. Poziv Svjetovnoga reda je uistinu crkven. Molitva i apostolat, kada su istinski, nerazdruživi su. Zapažanje svete Terezije da je cilj molitve „rađanje dobrih djela“³⁰ podsjeća Svjetovni red da primljene milosti uvijek moraju imati učinka u onima koji ih primaju (Usp.AA 2-3). Za pojedince i za zajednicu, ponajviše kao članove Crkve, apostolska aktivnost je plod molitve. Gdje je to moguće, u suradnji s redovničkim poglavarima i uz dužno odobrenje nadležnih, zajednice sudjeluju u apostolatu Reda.

27. Član Karmelskog svjetovnog reda pozvan je da živi i svjedoči karizmu terezijanskog Karmela u posebnoj Crkvi, dijelu Božjega naroda, u kojoj se uprisutnjuje i djeluje Crkva Kristova (usp. CD, 11; AA 86; CL 25). Svatko neka se potruži biti živi svjedok Božje nazočnosti i neka preuzme odgovornost da pomaže Crkvi u pastoralu na konkretan način u njenom evangelizacijskom poslanju pod vodstvom biskupa. Stoga svatko ima svoj apostolat ili suradnju s drugima u zajednici, ili pak pojedinačno.

28. U svoju apostolsku obvezu unosit će bogatstvo svoje duhovnosti s onim nijansama koje zahtijevaju različita područja evangelizacije: misije, župe, kuće molitve, instituti za duhovnost, molitvene skupine, pastoral duhovnosti. S posebnim vlastitim doprinosima kao karmelski laik, moći će pružiti terezijanskom Karmelu obnovljene poticaje za „nalaženje valjanih indikacija za nove apostolske dinamičnosti“ (VC 55) sa stvaralačkom vjernošću vlastitome poslanju u Crkvi.

²⁹ Usp. *Konstitucije OCDS*, 18

³⁰ *Zamak V*, 3,11; usp. VII, 3

Različite apostolske aktivnosti Svjetovnoga reda bit će precizirane i vrednovane u zasebnim Statutima za različite zemljopisne prostore³¹.

V.

S MARIJOM, ISUSOVOM MAJKOM

29. U nutarnjoj dinamičnosti nasljedovanja Isusa, Karmel promatra Mariju kao Majku i Sestru, kao „savršen uzor učenika Gospodnjega“³² i, prema tome, uzor života za članove Reda. Djevica hvalospjeva *Magnificat* proglašava raskid sa starim svijetom i početak nove povijesti, u kojoj Bog zbacuje s prijestolja moćne, a uzvisuje siromašne. Marija se stavlja na njihovu stranu i proglašava način na koji Bog djeluje u povijesti. Marija je za člana Svjetovnog reda uzor potpunog darivanja Kraljevstvu Božjemu. Ona nas uči slušati Riječ Božju u Pismu i u životu, vjerovati joj u svim okolnostima da bismo živjeli njene zahtjeve. A sve to ne shvaćajući mnoge stvari, pohranjujući sve u srcu (Lk 2,19.50-51), dok ne dođe svjetlo, u kontemplativnoj molitvi.

30. Marija je također uzor i nadahnuće za člana Svjetovnog reda. Ona živi blizinu s potrebama braće, brinući se za njih (Lk 1,39-45; Iv 2,1-12; Dj 1,14). Ona, „najsavršenija slika slobode i oslobođenja čovječanstva i svemira“³³, pomaže shvatiti smisao poslanja. Majka i sestra, koja ide pred nama u hodočašću vjere i u nasljedovanju Gospodina Isusa, prati nas da bismo je oponašali u njenom životu, skrivenom u Kristu i zauzetom u služenju drugima.

31. Nazočnost Marije, dok oživljava duhovnost terezijanskog Karmela, obilježava njen apostolat. Zato će se član Svjetovnog reda zauzeti da svaki dan sve više upoznaje osobu Marije čitanjem Evanđelja, kako bi drugima prenosio autentičnu marijansku pobožnost u oponašanju njenih kreposti. Vođeni pogledom vjere, članovi Svjetovnog reda će slaviti i promicati liturgijsko štovanje Majke Božje u svjetlu otajstva Krista i Crkve i obavljat će, s osjećajima vjere i ljubavi, pobožne vježbe u njenu čast.

31 – a) Za svjetovnog karmelićanina, ljubav prema Kraljici i Majci Karmela neodvojiva je od odanosti njenom suprugu, sv. Josipu, kojega je Božanska Providnost povezala s otajstvom Utjelovljenja njegova Sina, Isusa Krista. Nasljeđujući primjer sv. Terezije³⁴, svjetovni karmelićanin može u sv. Josipu naći uzor za život klanjanja i zajedništva s Isusom po njegovoj čovječnosti³⁵, učitelja molitve³⁶, primjera raspoloživosti Božjoj volji i skrbi za obitelj. U zajedništvu s Crkvom i s tradicijom Reda, čiji je on otac i gospodin, svjetovni karmelićani mogu

³¹ *Pravilo OCDS* (1979), članak 8

³² *Marialis cultus*, 37

³³ *Redemptoris Mater*, 37

³⁴ Usp. *Moj život* 6,6-7; 33,12

³⁵ Usp. *Redemptoris Custos*, 25

³⁶ Usp. *Moj život* 6,8

naći u svetom Josipu zaštitnika bez premca i mogu mu povjeriti sve svoje nade, muke i svakodnevene tegobe³⁷.

VI.

FORMACIJA U ŠKOLI KARMELA

32. Glavni cilj procesa formacije u Svjetovnome redu jest pripremiti osobu da živi karizmu i duhovnost Karmela u nasljedovanju Krista, u službi poslanja.

33. S istinskim zanimanjem za učenje Crkve i duhovnost naših svetih karmelićana, karmelski laici se trude biti zreli muškarci i žene u svome životu, u prakticiranju vjere, nade i ljubavi i u pobožnosti Djevici Mariji. Obvezuju se produbiti vlastiti kršćanski, crkveni i karmelski život. Posredstvom *Katekizma katoličke Crkve* i crkvenih dokumenata karmelski laici stječu potrebne teološke osnove.

34. Terezijansko-ivanovska formacija, kako početnička tako i trajna, pomaže da se u članu Svjetovnoga reda razvije ljudska, kršćanska i duhovna zrelost u službi Crkve. S humanim odgojem razvija sposobnost međuljudskog dijaloga, uzajamnog poštivanja, tolerancije, mogućnosti da se bude ispravan i da se ispravlja s vedrinom, i sposobnost da se ustraje u prihvaćenim zadaćama.

35. Karmelski identitet sazrijeva proučavanjem Svetog pisma i u *lectio divina*, u važnosti koja se pridaje liturgiji Crkve, posebice Euharistiji i Časoslovu, a u duhovnosti Karmela i njegovoj povijesti, djelima svetaca Reda i odgoju u molitvi i razmatranju.

Odgoj za apostolat temelji se na teologiji Crkve u vezi s odgovornošću laika (AA 28-29), a shvaćanje uloge članova Svjetovnog reda u apostolatu Reda pomaže da se prisjetimo mjesta koje zauzima Svjetovni red u Crkvi i u Karmelu, i pruža konkretan oblik za sudjelovanje u milostima primljenim s njegovim pozivom.

36. Postupno uvođenje u život Svjetovnog reda gradi se na slijedeći način:

- a) Dostatno vrijeme povezanosti sa zajednicom u trajanju ne manjem od šest mjeseci. Cilj je ove etape uvjeriti se da se kandidat sve više zbližava sa zajednicom, s njenim stilom života i s načinom služenja Crkvi koji je svojstven Svjetovnom redu terezijanskog Karmela. Osim toga, da se zajednici pruži mogućnost da se izvrši odgovarajuće raspoznavanje. Provincijski Statut će točnije odrediti to razdoblje.

³⁷ *Redemptoris Custos*, 24: "Da bismo bili dobri i istinski Kristovi sljedbenici, nisu potrebna nikakva velika djela – dovoljno je posjedovati obične, jednostavne i ljudske kreposti, ali moraju biti istinite i autentične, dokazuje primjer sv. Josipa."

- b) Nakon početnog vremena kontakta, Savjet zajednice može pripustiti kandidata jednom ozbiljnijem razdoblju formacije koje obično traje dvije godine, a bit će usmjereno k privremenim obećanjima. Na početku ovog razdoblja formacije kandidatu se daje škapular; to je vanjski znak njegove pripadnosti Redu i činjenice da je Marija u isto vrijeme majka i uzor na njegovom putu.
- c) Na kraju ovog razdoblja, s odobrenjem Savjeta zajednice, kandidat se poziva na davanje prvih obećanja življenja evanđeoskih savjeta i blaženstava za razdoblje od tri godine.
- d) U posljednje tri godine početne formacije dublje će proučavati Sveto pismo, crkvene dokumente, svece Reda, molitvu i način osposobljavanja za sudjelovanje u apostolatu Reda. Na kraju te tri godine savjet će moći pripustiti kandidata svečanim obećanjima da će živjeti duh evanđeoskih savjeta i blaženstava za cijeli život.

VII.

ORGANIZACIJA I UPRAVA

37. Svjetovni red Naše Gospe od gore Karmela i svete Terezije od Isusa je udruženje vjernika i sastavni dio Reda bosonogih karmelićana. U svojoj je naravi bitno laički, premda može računati i na sudjelovanje dijecezanskog svećenstva (CIC 298 i 301).

38. Braća i redovnice terezijanskog Karmela smatraju laičku zajednicu Svjetovnog Karmela obogaćenjem vlastitog posvećenog života. Kroz uzajamno djelovanje oni žele od karmelskih laika naučiti prepoznavati znakove vremena. Zato predstavnici Svjetovnog reda trebaju biti nazočni kada se na nekom zemljopisnom području planira, na mjesnoj ili provincijskoj razini, apostolska služba Reda, ili se razmišlja o stanju Crkve i društva.

39. Svi Kristovi vjernici imaju pravo zavjetovati se³⁸. Uz odobrenje Savjeta zajednice i dopuštenje Provincijala, član Svjetovnog reda, ako želi, može položiti zavjete poslušnosti i čistoće u nazočnosti zajednice. Zavjeti su strogo osobni i ne stvaraju neku različitu kategoriju pripadnosti. Pretpostavljaju zauzetiju vjernost evanđeoskom životu, ali osobe koje su ih položile nisu pravno priznate kao posvećene u smislu ustanova posvećenog života. Oni koji polože zavjete u Svjetovnom redu ostaju laici sa svim pravnim učincima.

40. Svjetovni red se temeljno strukturira na mjesnoj zajednici kao vidljivi znak Crkve. Svjetovni red, kako na razini provincije tako i na onoj zajednice, pravna je osoba (CIC 301; 303-306; 313).

41. Svjetovni red pravno ovisi o braći bosonogim karmelićanima (CIC 305; 311-315). General utemeljuje mjesne zajednice i vrši pastoralne pohode. U određenim slučajevima može

³⁸ Obrednik, Uputa 9, 30-49

osloboditi od Konstitucija i Statuta, te dopuštati iznimke. Ima vlast rješavati slučajeve koji nisu obuhvaćeni ovim zakonima i koje mjesne vlasti ne mogu riješiti. Generalu pomaže generalni delegat, čija je ovlast promicati uzajamne veze između redovnika i članova Svjetovnog reda, kao i održavati kontakte s provincijskim delegatima i asistentima svake zajednice, tako da mogu jamčiti svrhovitost i napredak Svjetovnog reda.

42. Generalni definatorij Reda odobrava regionalne³⁹ i provincijalne statute Svjetovnog reda (CIC 307§1; 314).

43. Provincijal, obično uz pomoć provincijskog delegata, je Viši poglavar Svjetovnoga reda na svojem teritoriju⁴⁰. Odgovoran je za napredak Svjetovnog reda unutar svog područja. Treba vršiti pohode zajednicama za koje je nadležan i imenovati asistente, nakon što je poslušao njihove Savjete (CIC 317). Njemu se prvome obraća kad se pojave sukobi.

44. Duhovni asistent svake zajednice obično je redovnik Reda. Njegova je dužnost pružati duhovnu potporu zajednici i pratiti je u njenom pozivu kako bi mu mogla dostojno odgovoriti. Također će se truditi promicati solidarnost među laičkom zajednicom i braćom i redovnicama. Pozvan od Savjeta zajednice, moći će sudjelovati na njegovim sastancima, ali bez prava glasa. Bit će spreman za dijalog s kandidatima u različitim razdobljima formacije. Savjet će ga moći konzultirati u vezi sa sposobnošću kandidata da prihvati odgovornost poziva u Svjetovni red. Podupirat će formaciju zajednice pomažući onome tko je zadužen za nju. Ali ne može on biti zadužen za formaciju. Duhovni asistent mora dobro poznavati karmelićansku duhovnost i biti dobro obaviješten o naučavanju Crkve o ulozi koju u njoj vrše laici.

45. Samo general, na područjima gdje nema redovnika, ili provincijal na svome području, mogu predložiti za asistenta nekoga tko nije redovnik, uvijek uz dopuštenje svog zakonitog poglavara. Generalni delegat ili provincijalni delegat bit će od pomoći u tom predlaganju, razgovarajući s kandidatom kako bi se doznalo posjeduje li on kvalitete spomenute u br. 44 ovih odredbi.

46. Savjet, kojega čine prior, tri savjetnika i osoba odgovorna za formaciju, je neposredna vlast u zajednici. Prva odgovornost Savjeta je formacija, te kršćansko i karmelsko sazrijevanje članova zajednice.

47. Savjet ima ovlasti:

- a) pripuštati kandidate formaciji, obećanjima ili zavjetima;
- b) skratiti, iz valjanih razloga, razdoblje formacije prije privremenih zavjeta, uz suglasnost provincijala;
- c) sazivati zajednicu na izbore svake tri godine;
- d) zamijeniti, iz ozbiljnih razloga, pojedinog člana Savjeta (CIC 318);
- e) otpustiti člana iz zajednice, ukoliko se pokaže potrebnim, nakon savjetovanja s provincijalom (CIC 308 i 316);

³⁹ „Regionalni“ se odnosi na ona zemljopisna područja gdje ima više provincija.

⁴⁰ CIC 328-329. *Konstitucije OCD* 103; *Odredbe za primjenu Konstitucija*, 56

- f) primiti člana koji prelazi iz neke druge zajednice;
- g) kad se pojavi neko pitanje koje ne ulazi u nadležnost Savjeta, dužnost je duhovnog asistenta obavijestiti provincijala.

Savjet se sastaje često i svaki puta kad je to potrebno da bi se pažljivo pratili programi formacije i rast vlastite zajednice.

48. General, provincijal i Savjet zajednice zakonite su vlasti Svjetovnog reda.

49. Za utemeljivanje nove zajednice Generalnom tajništvu Svjetovnog reda treba predložiti slijedeće dokumente:

- a) popis članova koji je sačinjavaju; za formiranje zajednice potrebno je najmanje 10 članova, od kojih je barem dvoje dalo svečana obećanja;
- b) pismo provincijalnog delegata kojim se podupire osnivanje zajednice;
- c) pisano dopuštenje mjesnog biskupa (CIC 312 §2);
- d) ime zajednice;
- e) mjesto gdje se zajednica sastaje.

50. Svake tri godine mjesne zajednice Svjetovnog reda biraju svog priora/-icu i troje savjetnika (CIC 309). Ova četiri člana nakon savjetovanja s asistentom biraju osobu zaduženu za formaciju među onima koji su dali svečana obećanja. Savjet zatim imenuje tajnika i blagajnika. Postupak izbora bit će određen provincijalnim Statutom, poštujući u potpunosti slobodu birača i izraženu volju većine članova. Za izbor priora/-ice na treće razdoblje, traži se dopuštenje provincijala.

51. Prior/-ica, izabran(a) među članovima koji su dali svečana obećanja, ima dužnost sazivati i predsjedati sastancima zajednice. Trebat će pokazati dar služenja prema članovima zajednice; raspirivat će duh kršćanske i karmelićanske ljubavnosti, dobro paziti da ne iskazuje posebnu pažnju prema nekim članovima zajednice u odnosu na druge; koordinirat će kontakte s onim članovima društva koji radi starosti, bolesti, udaljenosti ili iz nekih drugih razloga ne mogu sudjelovati na sastancima; pomagat će osobu zaduženu za formaciju i duhovnog asistenta, podupirući ih u izvršavanju njihovih odgovornosti; moći će ih zamjenjivati kada budu odsutni, ali samo privremeno, ili predložiti za to nekoga od onih koji su dali svečana obećanja.

52. Odgovornost troje savjetnika jest oblikovati, zajedno s prior/-ic/om, upravu zajednice i potpomagati osobu zaduženu za formaciju. Općenito su to članovi zajednice sa svečanim obećanjima. U posebnim slučajevima savjetnici mogu biti članovi s privremenim obećanjima.

53. Osoba zadužena za formaciju, izabrana od strane Savjeta između onih koji su dali svečana obećanja, ima odgovornost pripremanja kandidata za privremena i svečana obećanja. Radi u suradnji s asistentom i uz potporu priora/-ice. U odsutnosti priora/-ice osoba zadužena za formaciju zamjenjuje ga u svim njegovim funkcijama.

54. Tajnik Savjeta ima odgovornost čuvati registar zajednice, bilježeci izbore, primanja, obećanja i otpuštanja. Treba predočiti registar Savjetu kada se on sastaje, i zajednici u trenutku izbora. Sudjeluje u sastancima Savjeta upisujući u registar odluke, ali nema pravo glasa.

55. Blagajnik treba čuvati račune zajednice i upravljati njima. Treba podnijeti polugodišnje izvješće o računima Savjetu, a jedanput godišnje i zajednici i provincijalu ili predstojniku oblasti (CIC 319). Mjesni Statuti trebaju odrediti kako će se zajednica brinuti za potrebe siromašnih.

56. Članovi Svjetovnog reda koji radi udaljenosti, dobi ili bolesti ne mogu sudjelovati na redovnim sastancima zajednice i dalje su članovi Svjetovnog reda, pod upravom provincijalnog delegata, i moraju biti pridruženi određenoj zajednici. Odgovornost priora/-ice te zajednice jest uspostaviti vezu s takvim članovima, a odgovornost te braće je zadržati vezu sa zajednicom.

57. Gdje god postoji teritorijalna podjela organizirana od braće redovnika, članovi Svjetovnog reda trebaju osnovati provincijalni savjet kako bi si uzajamno pomagali u formaciji i u apostolatu, ali ne zadirući u upravu mjesnih zajednica. Predsjedavajući provincijalnog savjeta mora biti član Svjetovnog reda sa svečanim obećanjima. Provincijalni savjet morat će podložiti svoj Statut Generalnom definatoriju na prihvaćanje.

58. Provincijski statut određuje kako slijedi:

- a) tijek odgovarajućeg programa formacije;
- b) prihvaćanje i formaciju novih članova koji ne žive blizu neke već ustanovljene zajednice; u svakom slučaju, takvi novi kandidati trebaju biti prepoznati i formirani od strane već postojeće zajednice i smatraju se članovima te iste zajednice;
- c) postupak za izbor i odgovornosti trojice savjetnika;
- d) zadušnice za pokojnike zajednice;
- e) okolnosti i uvjeti za polaganje zavjeta;
- f) najniža dob za primanje novih članova;
- g) najveći broj članova neke zajednice, prije nego što će se morati podijeliti da bi se formirala nova zajednica;
- h) usklađivanje apostolskih dužnosti unutar zajednice ili provincije;
- i) oblik i uporaba vanjskih znakova pripadnosti Svjetovnome redu;
- j) praksa odricanja i izražavanja odanosti Mariji, sv. Josipu i svecima Reda.

59. Ako neka zajednica Svjetovnog reda ne pripada niti jednoj provinciji, treba izraditi vlastiti Statut u skladu s prethodnim naznakama, i zatražiti za njih odobrenje Generalnog definatorija.

60. Mogu se uvesti druge strukture na nacionalnoj razini, tamo gdje ima više od jedne provincije, ili na međunarodnoj razini, kada se smatraju korisnima ili potrebnima za formaciju, usklađivanje apostolata Reda ili da bi se organizirali kongresi. Takve strukture neće imati

nikakvu pravnu snagu. Ti regionalni Savjeti morat će tražiti odobrenje za svoje statute od Generalnog definatorija.

POGOVOR

Konstitucije Svjetovnog reda izrađene su da bi se konkretizirao način života njegovih članova, koji su dio Reda terezijanskog Karmela. Oni su pozvani „svjedočiti kako je kršćanska vjera (...) jedini potpuno valjani odgovor na probleme i očekivanja koje život stavlja pred svaku osobu i svako društvo“ (CL 34). To će ostvariti kao članovi Svjetovnoga reda ako, počevši od zauzete kontemplacije, u svom svakodnevnom obiteljskom i društvenom životu uspiju svjedočiti „ovo jedinstvo života koje u Evanđelju nalazi nadahnuće i snagu da bi se ostvarilo u punini“ (CL 34). Kao članovi Svjetovnog reda, sinovi i kćeri Terezije od Isusa i Ivana od Križa pozvani su „biti u svijetu svjedoci uskrsnuća i života Gospodina Isusa i znak živoga Boga“ (LG 38), preko života molitve i evangelizatorske službe, i posredstvom svjedočanstva kršćanske i karmelićanske zajednice. „Svi zajedno i svatko sa svoje strane trebaju hraniti svijet duhovnim plodovima (usp. Gal 5,22) i u njemu širiti duh koji pokreće one siromahe, krotke i miroljubive, koje je Gospodin u Evanđelju proglasio blaženima (usp. Mt 5,3-9) Jednom riječju, ono što je duša za tijelo, to trebaju biti kršćani (i karmelićani) u svijetu“ (LG 38).